

גלתה לנו להיפק, כי עיקר כונת בריאת השמש הי' בשביל לדעת ולסמן את המצב של העמים ומצב עם ישראל. אם החמה לוקה סימן רע לאה"ע, ואם הלילה, הלכנה לוקה, הוא להיפק, ומכיון שנבראו המאורות למטרה זאת, נתנה להם היכולת גם להאיר לעולם ולדריב, כרם זהו רק דרך אגב: – "עוד זאת ישמשו שיאירו לעולם". ה.

נעשה אדם בצלמנו בדמותנו. (א' כג)

בשעה שהי' משה כותב התורה, הי' כותב מעשה כל יום ויום. כיון שהגיע לפסוק נעשה אדם, אמר לפניו רבש"ע: למה אתה נותן פתחון פה לאפקורסים? א"ל כתוב, והרוצה למעות ימעה. ללמדך, שהגדול צריך לימלך בקטן. (מ"ד בראשית).

הכיאמר הזה מתאים עם מאמרם ז"ל: דרך ארץ קדמה לתורה (ויק"ר פ"ט) כ"ו דורות קדמה ד"א את התורה, שנא': לשמור את הדרך עין החיים, דרך זה ד"א ואה"כ עין החיים זו תורה. מי שרוצה למעות, לא יועילו לו התיקונים, ואף אם הי' כתוב „אעשה אדם" כמו שהעתיקי הזקנים לתלמי המלך (מגילה ט'), ג"כ הי' טועה מי שרוצה למעות, ובשביל זה אין אנו מתקנים את הלשון, בעת שצריכים ללמוד מזה מדה בדרך ארץ, הקודמת לתורה.

ומכאן תשובה לכל אלה הרוצים לתקן דבר מן התורה לפי טעמם וחושם, ואמתלא בפיהם, כי התיקון הזה יועיל לכלי לתת מקום למעות לשיאנם מאמינים. וגילתה לנו התורה בפירושו, כי אין כל יסוד לתקונים כאלה, והמתקנים בעצמם פהריבים ומהרסים לע"ע א' מיסודות התורה, ומניעת המעות מהם והלאה, כי כל הרוצה למעות ימעה אף לאחר התיקונים ד.

מ ע ש י ל מ ל ד

ה) הוא הי' אומר, מי שדעתו דעת תורה, יכול לפתור כל בעיות העולם בכלל ובפרט, אלא שתנאי התנה, שהדעת תורה תהי' צלולה בלי איזו פני' או נטי' כל שהיא. ואם יש לך אדם, שדעת תורה לו, אלא שמעורבת אפילו מעט עם דעות אחרות מן השוק או מן העתונות, הרי דעת התורה עכורה היא, מעורבת עם פסילות, ואין ביכולתה לרדת לסוף הענין.

ו) וכה היה דבריו כלפי אלה המסכימים לפשרות בעניני היהדות, ואמתלא בפיהם, כי תועיל הפשרה, לבל יפרצו בחומת התורה גופא, וכה הולכים מפשרה לפשרה עד שנכונים בעצמם ב"פושרים" הללו. ובאמת מכיון שהפשרה נעשתה בשביל התורה, צריכים היו לשאול את פי התורה עצמה אם רצונה בפשרות הנעשים לכאורה לטובתה, כדין הפשר חזקוק לקבלת קנין והסכמה, והתורה